

برنامه های دولت برای تشویق به ازدواج

آمارهای رسمی تایید می‌کند که میزان ازدواج از 2 سال قبل تاکنون رشد چشمگیری نداشته و در عوض، وقوع طلاق با سیر صعودی آرامی همراه بوده است؛ چنین آمارهایی نهادهای قانونگذار را واداشته تا با تدوین طرح‌ها و تصویب اسناد متعدد به دنبال پیشگیری از طلاق باشند.

آمارهای رسمی تایید می‌کند که میزان ازدواج از 2 سال قبل تاکنون رشد چشمگیری نداشته و در عوض، وقوع طلاق با سیر صعودی آرامی همراه بوده است؛ چنین آمارهایی نهادهای قانونگذار را واداشته تا با تدوین طرح‌ها و تصویب اسناد متعدد به دنبال پیشگیری از طلاق باشند.

بر اساس آمار رسمی سازمان ثبت احوال، ازدواج در سال جاری 2 درصد کاهش و طلاق 4/5 درصد رشد داشته است. در 6 ماهه اول سال 1390 در هر شبانه‌روز به طور متوسط تعداد 2529 واقعه ازدواج به ثبت رسیده است، یعنی در هر ساعت به طور متوسط 105 واقعه ازدواج ثبت شده است. براساس آمار به دست آمده میزان ازدواج در سال جاری نسبت به مدت مشابه خود در سال گذشته 2 درصد کاهش یافته است.

بنابراین تازه‌ترین اقدام دولت به سند پیشگیری از طلاق اختصاص دارد که به مناسبت امروز که به نام ازدواج نامیده شده، از سوی مرکز امور زنان و خانواده اعلام شده است، اما سابقه این سند به 2 سال قبل بازمی‌گردد.

زهرا سجادی، معاون این مرکز بتازگی خبر داده که سند پیشگیری از طلاق در ستاد ملی زن و خانواده و در نشست‌های مختلفی با بخش‌های علمی و اجرایی کشور تهیه شده و برای اجرایی شدن آن باید از تصویب دولت بگذرد.

بر اساس این خبر، رئیس ستاد و دبیرخانه پیشگیری از طلاق، شخص رئیس‌جمهور است و 8 وزیر و معاونان آنان، اعضای ستاد پیشگیری از طلاق را تشکیل می‌دهند که اصطلاحاً به این جمع «صدوسی‌وهشتم؛ می‌گویند، چون ماده 138 این سند می‌گوید اگر جلسهای به ریاست رئیس‌جمهور یا معاون اول و با حضور حداقل 3 وزیر تشکیل شود، مصوبه آن قابل اجراست، بنابراین این طرح که آماده شود، بدون هیچ مشکلی می‌تواند در ستاد ملی زن و خانواده تصویب و برای اجرا به دستگاه‌ها ارجاع شود. در حال حاضر سیاست‌های کاهش طلاق پس از بررسی در 7 نشست تخصصی و یک نشست یکروزه زیر نظر شورای عالی انقلاب فرهنگی در حال بررسی است.

سجادی اضافه کرد: سند پیشگیری از طلاق بسیار مفصل است و پشتیبان هم دارد و در صورتی که دبیرخانه ستاد آن را تصویب کند، اجرایی می‌شود؛ اما ممکن است دبیرخانه تصویب نکند یا این که بخش‌هایی از آن را تعدیل کنند.

طرح مطلع مهر، راهی برای کاهش طلاق

علاوه بر سند پیشگیری، طرح مطلع مهر نیز تلاش دیگر دولت برای برون‌رفت از مشکل افزایش طلاق است. سجادی بدون اشاره به جزئیات این طرح توضیح داد: طرح مطلع مهر برای زوجینی که به مدت یک تا 5 سال از آغاز زندگی مشترک آنها می‌گذرد، اجرا می‌شود. این طرح در 3 بخش بهداشت جنسی، روان‌شناختی و احکام دینی حوزه خانواده در سال 90 در 7 استان کشور اجرا خواهد شد و پس از آن در کل کشور اجرایی می‌شود. از سوی دیگر طرح جامع ازدواج نیز از اقدامات دولت برای تشویق جوانان به ازدواج است که در سال جاری رسانه‌ای شده است. این طرح شامل دو بخش مدیریت الگوها، انتظام خانواده ایرانی و اسلامی و مدیریت سلامت و امنیت در تمام کشور اجرا می‌شود؛ اما هنوز جزئیات این طرح در دست تدوین است.

یکی دیگر از موانع این عرصه و دغدغه‌های جوانان، مساله تامین هزینه ازدواج است. در این راستا، شورای پول و اعتبار بتازگی با افزایش میزان وام زوجین به 6 میلیون تومان موافقت کرد که نسبت به قبل 2 میلیون تومان افزایش یافته است.

ضرورت نگاه جامع به ازدواج و طلاق

ناهد کاشی، کارشناس امور فرهنگی در استان خراسان رضوی با اشاره به آمار اخیر سازمان ثبت احوال استان از امکان قرار گرفتن استان خراسان رضوی در رتبه اول طلاق کشور ابراز نگرانی می‌کند و می‌گوید: اجرای طرح‌های متعدد در زمینه اشاعه ازدواج و کاهش طلاق نشان می‌دهد که مسوولان در این باره دغدغه دارند، اما این نگرانی هم وجود دارد که تعدد برنامه‌ها، منجر به فراموشی علت

اصلي کاهش تمايل به ازدواج شود.

به گفته اين کارشناس، متناسب با بهبود وضعيت اقتصادي خانواده‌ها، ميزان ازدواج از رشد مطلوبي برخوردار مي‌شود؛ ايجاد شغل، کاهش بيکاري، افزايش درآمد سرانه و داشتن امنيت شغلي در بسياري از خانواده‌ها بويژه در شهرستان‌ها، ميزان ازدواج را افزايش مي‌دهد. کاشي وجود سنت‌هاي غلط را مانع ازدواج مي‌داند که در چند سال اخير به دليل ورود باورهاي غلط تمايل به ازدواج را بين برخي جوانان بخصوص پسران کاهش داده است. به نظر او ازدواج و طلاق نگاه همه‌جانبه را مي‌طلبد چون هرچند اين تمايل هنوز همه‌گير نشده، اما در درازمدت مي‌تواند باور کلي به ازدواج را تحت‌الشعاع قرار دهد. وي مي‌گويد: برخي جوانان تمايلي براي پذيرش مسووليت ندارند؛ از آينده مي‌ترسند، قيد ازدواج را مي‌زنند و به داشتن روابط دوستي و همخانه روي مي‌آورند که برخلاف عرف رايج کشور ماست. مريم حيدريان، مديرکل امور بانوان و خانواده استانداری خوزستان نيز با اشاره به برنامه‌هاي در حال اجرا در زمينه ازدواج و طلاق مي‌گويد: راهکارهاي پيشنهاده شده در سند کاهش طلاق بايد هرچه سريع‌تر اجرايي شود و اين مهم جز با تعامل دستگاه‌هاي مربوطه محقق نخواهد شد.

وي با بيان اين‌که در 2 سال اخير درخصوص تحکيم بنیان خانواده و کنترل طلاق طرح‌هاي زيادي پيشنهاده شده، افزود: معمولاً راهکارهاي لازم‌الاجرايي براي عملياتي شدن اين طرح‌ها در نظر گرفته نشده تا در نتيجه آن شاهد کاهش آمار طلاق در استان باشيم. حيدريان با ابراز تاسف از غفلت دستگاه‌ها و مراجع ذي‌ربط درخصوص اجرايي شدن طرح‌هاي کاهش طلاق تصريح کرد: امروز رسيدگي به اين امر مهم توجه خاص و همت دلسوزانه همه دستگاه‌هاي مربوطه را مي‌طلبد؛ چرا که بي‌توجهي به اين امر در بلندمدت هزينه‌هاي مادي و معنوي غيرقابل جبراني را دربرخواهد داشت.

صدور گواهينامه ازدواج به کجا رسيد؟

2 سال قبل که سازمان ملي جوانان طرح صدور گواهينامه ازدواج را مطرح کرد، اين طرح با واکنش کارشناسان روبه‌رو شد. بر اساس اين طرح، جوانان با گذراندن دوره‌هاي آموزشي ازدواج، گواهينامه‌اي دريافت مي‌کنند که نشانه صلاحيت آنان براي ازدواج است. اين طرح با ادغام سازمان ملي جوانان اجرا نشد و حتي اين روزها که سازمان ملي جوانان بين حذف و بقا در سايه تربيت بدني دست و پا مي‌زند، اين طرح کاملاً فراموش شده، برخي کارشناسان اميدوارند که اجرايي طرح‌هاي متعدد ازدواج و کاهش طلاق منجر به موازي‌کاري و فراموشي نشود چرا که برخي طرح‌ها مثل موجي جنجال مي‌کنند و بعد فراموش مي‌شوند.

کتايون مصري / گروه جامعه